

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptanulóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenkint kétszer: **vasárnap és csütörtökön.**

Szerkesztőség: **Csendes-utca, TÓTH-féle ház.**

Kiadóhivatal: **Csendes-utca OLÁH-féle ház.**

Az új tanév.

A muzsák templomának kapui ismét megnyíltak.

Az édes semmittevés ideje lejárt. A szellemi munkának órája elérkezett. A testi szórakozás finalója véget ért. A vakációt romba döntötte a beiratkozásnak nagy napja.

Munkára föl!

A „jövő Magyarország” ismét elfoglalja az iskolák hosszú padjait.

A sorakozás évről-évre nagyobb és nagyobb számmal történik és ma már fejtörést is okoz, vajjon hová is ültesse a sok nagyratörő urit.

Hála a felvilágosodottság korszakának, az iskolák erős vonzerővel bírnak minden gyermekre és minden ifjura.

Állami budgetunk annyit ádozott az iskolákra, amennyit azok szükséglete csak megkívánt. Közoktatásügyi tárczákat nagyon is megterhelte a hatalmasan előretört tudomány.

A tandíjat kénytelen volt a közoktatásügyi miniszter fölemelni.

De ez nem fogja a szülőket megakadályozni abban, hogy gyermeküket az iskolákban kinüveltesék és taníttassák.

Csak aztán legyen a szülőknél gyermekükre több gondjuk mint eddig volt. Ne essék hiába az áldozat, a sok pénz. Aránylag a tandíj még csak tűrhető s ha már a szülők egyéb áldozatra is készek, ne mulasszák el fiakban fölébreszteni a közmivelődés, a tanítás és tanulás célját s hasznát. Erős és tartós önzertetet kell fakasztani a gyermek keblében megismertetni kell vele a komoly tanulást és szorgalom elmaradhatlan jutalmát.

Ne kizárólag a tanító oktatásától és fáradtságos munkájától várjanak a szülők mindent. Ők maguk is oktassák és tanítsák gyermeküket a jóra, s ami fő, ügyeljenek a gyermek minden cselekvésére.

Othon buzdítsák őket tanulásra s figyeljék meg minden lépteit, s vigyázzanak, hogy a jó erkölcsök útjáról le ne térhesen.

Az idegen, s különösen a főváros iskoláiba szánt tanuló ifjak szülői jól kiismerni igyekezzenek azt a helyet, azt a lakást és azt a családot ahol gyermeküket elhelyezik.

Legtöbb szülő csak a tanév végén tudja meg fiának az iskolában történt előmenetelét — vagy jobban mond-

va hátramradását. Az évközben kiadott bizonylatokat meg sem tekintik, vagy arra még csak nem is kíváncsiak. A hanyag tanuló ennek otthon való megismertetését mindenféle ürügyekkel elődázza. A látározás helyére maga írja oda atyja nevét. A tanító azt hiszi, hogy az aláírás igaz s a rossz nebuló már a szülők esetleges megrovását is megkapta. Pedig másképp történt.

Azért a szülők éberebb figyelemmel kísérjék tanuló fiúk minden mozdulatát a tanév alatt. Ne sajnálják akár levélben akár szóval évközben több ízben is fölkeresni fiuk érdekében az iskola tanári karát vagy igazgatóját, aki szívesen ad mindég fölvilágosítást.

Mert ott, ahol a tanító buzdító szava nem használ, még talán jó sikert érhet el a szülő kérése és intő szava.

Fekete A.

Haynald Lajos Zomborban.

Nagy napja van Zombornak. Dr. Haynald Lajos biboros érsek időzik városunkban. Ismeri egész Magyarország azon jótékonyt, melyet Haynald Lajos gyakorolt, és fog ha isten engedi, tovább is gyakorolni. Most is jótékonytételének egy tényletét, az ő adományából épített zárdát jött felszentelni. 6 éve annak, hogy felajánlotta adományát, 50,000 forint, és ma készen áll az ezen pénzen felépített zárdára. Mily jelentőséggel bír ez városunkra, ugy szellemileg és anyagilag, azt tudja mindenki, aki bővebben méltatni szokásgegyetelen. A város meg is akarja érdemelni ezt a jótétet, a magas lelki pástort, a derék lazarit, a nagy jöltevet imponzánsan is fogadta.

Az egész város lobogó-díszben áll, az ablakokból és erkélyekről szőnyegek lógnak alá.

Az ablakokból és erkélyekről virágfüzérékkel díszített zászlók lengenek; különösen szép volt a kereskedelmi bank épülete, a bajai-utczán több ház. Szemző Gyula, Gallé Emil háza, hol az ablakokból egy-egy zászló és virág füzérékkel díszített nehéz szőnyegok esüngtek alá.

A fogadtatás.

A vonat megérkezése előtt az állomáson sorakoztak a tüzoltók, élükön zenekarokkal és a kísérő fogatok is megérkeztek. Pontban 4 óra 53 perczkor az indóházba bergebott a vonat, mely a biboros érseket és a Ns.-Militáriság ő eminenciájára elé ment küldöttséget hozta. A vonat megérkezését az összes harangok zugása és tarack

lövések jelezték. A perronon városunk előkelőségei várták kinek sorából előlépett Vukicsévits h. polgármester és hódolatteljesen üdvözölte, ugyzintén Valter Nándor és az apát-plébános; mire ő eminenciájára kegyes szavakban felelt mindegyikre. Itt Roheim Jenny k. a díszes csokrot nyújtott át ő eminenciájának. Innen a kijelölt fogatokhoz mentek.

A bevonulás.

A menetet 60 fiatal földműves löháton, kezükben kis zászlóval kezdte meg. Utánuk jöttek a tüzoltók zenekarokkal, mely az egész bevonulás alatt játszott. Ezt követte 4 uri lovas díszmagyarban, élükön Konyovics Jossin, a város zászlaját víve.

Ezután ment a város h. polgármestere, Koczár Zsigmond képviselővel egy fogaton, utánuk a városi ügyész és Walter Nándor főkapitány fogata következett, ezután jött Szemző négyes fogatán Haynald Lajos biboros érsek kísérő papjával, a baloldalon Popovits Sebő m. leváltárnok, és jobb oldalon Karváz József díszmagyarban lovon, zöld ágat tartva kezükben; — utánuk a helybeli előkelőségek fogataikon és a vidéki plébánosok.

A rendet úgy kinnt, mint a bevonulás alkalmával a kivonult gyalog és lovas rendőrök tartották fenn.

Megérkezés a városba.

1/6-kor ért be a menet. Itt is rengeteg nagyszámú közönség várakozott, mely a vonatról jövekkal kiegészítve magát, 5—6 ezer számu lehetett.

A menet a Szt.-Györgytéri kis utcába kanyarodva, a templom elé vonult. Itt a városházától a Gallé-féle házig, és innen a jóságigazgatóság épületéig kordon volt vonva, melyet azonban a kíváncsi közönség a menet megérkezésekor sok helyen áttört, hogy ő eminenciájának fősége alaktól színről-színre láthassa. Ugy hogy a rendőrségnek eleinte csak nagy nehezen, később pedig semmiképp sem sikerült a rendet fentartani.

A templom előtti Szt.-János-terem jobb és baloldal az egyházvédelmségi tagjai sorakoztak; a másik oldalon a kápolna előtt a testületek és körök, ugyzintén a tüzoltók két sorban foglaltak helyet. A mint a templom elé ért ő eminenciája a biboros érsek Fehér Gyula apát plébános üdvözölte, a helybeli és vidéki papság nevében. Ezután a helybeli és egybegyült vidéki papság által a templomba kísértették.

A főbejáratnál 24 fehérbe öltözött leány virágoso-

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

A pástorgyermekek.

— Némelből. —

Nyája között a hegytetőn
Térdepel a pástorgyermekek,
S az A-B-C-t ima gyanánt
Küldi föl a jó Istennek.

Észrevétlen jó a pap s szől:
„Jó fiam! ez mit jelentsen?
A kápolna kis harangja
Estimára szólít engem.

Térdre estem én is mostan,
Hogy lerőjjam tartozásom...
„Kedves gyermek! hisz nem ímát,
Csak betűket ejtesz ki szádon...”

„Nem tudom, hogy imádkozzam,
Hát csak betűket daralok,
— Hisz majd csinál jó Istenkém
Belőlük egy imádságot!”

Samit.

A genfi tavon.

(Vége.)

A híres Nyon-kastély mellett szép helyen mutatnak egy öreg házat, melyet Voltaire akart volna megvenni, de Nyon várnagya csak ennyit mondott neki: „Őn kiesüfölte az istent, a jó isten ezért megbocsát önnek, de a berni nagyurak, az én jó uraim, nem bocsátják meg önnek soha!” S az adásvévi szerződésből nem lett semmi.

A város végén, az országútó s a kéz vonalából jövendőt amonó cigányok egykori telepén, most díszes angolkert terül el a tópart mentén. Nagyra nőtt árnyas fái alatt népnepet ültek hajdanán. Régi szokás szerint eljárt erre Bernből a szövetségi főnök is, hogy a város legszebb lányát tánczra kérje. Ma már ez a könnyű bivatali teher is megszűnt. A nyoniak a tánczot most maguk járják a legszebbekkel.

Körülhél ott, hol a tó medencéje északon legszelebbre tágul s a Mont-Joral lankája a vízre hajlik, emelkedik rendszeres rendszertelenségben Lausanne, Vaadt kanton főhelye. Ritkán lehet ilyen dombtetőre, s völgymélyében összevisszaságban épült várost látni, a milyen ez. Az egyik zugsíkator hegyre szalad fel, a másik kaeskarings utca rohamosan esik le. Itt alagut, ott híd vagy lépcső köti össze a közlekedést. A kikötőt a vasutall, a város alatti menedékes alaguton, sodrony kötélén járó kettős kocsiközlekedés tartja fen. A lemenő kocsit terhe fölgyűrtja a másik kocsit, így el lehet mondani, hogy egyik ember találja fel a másikat. A rövidke ut valóságos via triumphális, a technikának ritka helyen alkalmazott vívmánya.

S a vasuti állomás még csak az igazi gyűpont Lausanneban. Az érkező oldal üvegüveitől alatt ezerszámra nyúzó s sok idegen. Érdekes az ékeztét megnezni déltűt. Ugyanazon asztalokon tizó-raiznak és ebédelnek a gyorsvonatokon erről-arról érkezők. Az egyik kezdi, a másik végezte a habzsolást. A távozóknak helyét elfoglalja legott a másik s a külön külön kiszolgálás újra kezdődik. Negyedóra alatt elvezethet az legtöbb fogásból álló ebédet. Úgye-sebb, gyorsabb kiszolgáltatást képzelnem sem lehet.

Lausanne már nagyobb város, 27,000 lakossal. Göth ízlésben épült katedraálja több okból nevezetes. Lapozgathatjuk benne kedvünkre a multak vaszkó könyvét.

A katolicizmus emelte a tizenharmadik században, önlenyéhez méltón. Habsburgi Rudolf jelenlétében avatta fel X. Gergely pápa. Calvin e templomban tartotta később híres vallás-világját Tarellel és Virillel.

Pompás a kilátás a templom fokteréről, hová 160 lépcsőfokon

juthatni fel. Lehet onnét látni az egész várost a nagy tövédek s verőfényben uszó szavajai Alpokat, s ha valaki unél is még mesze-zsebb terjedő kilátás után vágik, felmászhatik még az ötven méter magas toronyra, hol ritka láptópot lel.

Felmagasztosult leltem e ritka tövédek és a költővel együtt nem egyszer mondtam el: „Prés dies montis il fait si beau.”

Rövid vizit után Veveynél kötött ki hajónk. Mintha csak az olasz lagók partján járnánk: babérfát is látunk. Langy levegő, napsugaras vidék, esillító tó, dőlzáki virágok, tisztaság, — ilyen Vevey, ez az aranyba foglalt drágakő. Benne otthonát találja beteg, művész, régiségbuvár, természetkedvelő, világfi és esősédes szemlélő. Hely, hol a sajtó kodály megdögöl, a megvált test felüdü.

Hugo Viktor kedvence helye volt ez, a hol időzni szeretett. Rousseau pedig színterül választá „La nouvelle Héloïse” ezimű világhírű regényének, mely anyai szép szemet indított könyrrre.

Élnözem a fekete ciprusfűskét, mikor az égük pompával tűnő nap a legsűrűbbet is áttöri. Ilyen fényes arany brokát nincs több. Ha pedig szemem fölvetem arra az érdekes sziklaesoporra, a Dent du Midi (3283 m.) órok tölbe vesző hetes kupjára, olyan ellentétes képet kapok, milyet csak itt találhatok, a kedves Lemannál, itt, a melyről Voltaire mondta, hogy „első, és az ő tava.”

Ki győzné elszámlálni — a patkányfarku szivarokon kívül — mi mindenféle nevezetes van e 7900 lakosu kis városban, mely két évig közé akként ékoldók, hogy a től olvaszi benne maró hidegét, a nyár pedig ki nem fejtí emésztő hőségét.

Az emelkedett érzéseket ugy sem lehet leírni, hájunk fel mihamarább a toursi sz. Márton templomának 80 méter magas tornyába. A díszes torony négy sarkáról még négy kisebb karets torony emelkedik. Valóban igazó a láptón, fölélle az egész vidéket. Ugy madártávlatból mindent megzemléve s meghallgatva a katolicus, orosz és angol templomok harangjainak egybevegtyül, istent egykép dicsőró melancholikus harangzugását is, vegyük kezünkbe a vándorbotot ismét s ballagjunk át a szomszédos Montreuxbe.

Ez elnevezés alá esik egy egész csapat falu, kastély, nyárilak,

korral kezeikben fogadta ő eminenciáját. A templomi ünnepek isztentisztelet után — melyről csak lapunk jövő számában fogunk bővebben megemlékezni. — ő eminenciája a templomi papokba vonult vissza. Este a bíboros érsek tiszteletre fáklásmenet rendeztetett, melyen a szónoklatot Dr. Margalits Ede gym. íg. tartotta a dalárda énekelte és a fúvósok zenekara játszott. Mindezekről bővebbet lapunk jövő számában fogunk megemlékezni. Addig is a város lakóival mi is benső „Istenhoztá-t” mondunk.
Még több ilyen főpapot hazánkunk!

Megyei s helyi hírek.

* **Rabbi beiktatás.** Nevezetes napja volt 6-án a zombori ízr. hitközségnek a hosszabb idő óta megürült lelkipásztori székét a napon foglalta el dr. Fischer Mihály ker. rabbi. Már a hetek előtt tartott próbaszónoklat alkalmával az összes közönség rokonszenvét megnyerő lelki pásztort fogadtatására nagymérvű mozgalom indult meg: úgy városunk, mint a hozzá tartozó kerület körében vezérserepet játszó ízr. férfiak közt. Kora reggel a zsinagóga előtt gyűltek össze a hitközségek küldöttei, honnan testületileg vonultak ki az indóházhoz, hol a 8 órai vonattal érkezett meg az elébe utazott küldöttséggel együtt dr. Fischer Mihály ker. rabbi ur. Itt a fogadó bizottság elnöke dr. Bruck Armin rövid de magas szavakban üdvözölte, míg a zsinagógához érkezte után őt Weisz Vilmos hitk. jegyző fogadta, előtte a hívek örömet tolnácsolva a felett, hogy egy oly férfit sikerült megnyerni, a hitk. fejének, mint a most ünneplott, Dr. Fischer mindkettőre meghatva mondott köszönetet a szívvelyes üdvözléért, s fehér ruhába öltözött leánykák sorai között a zsinagógába vonult, hol megkezdődött az istentisztelet, melynek 1. pontja „Mah tova” férfi és női kar előadása volt. A rövid idő alatt s mégis ritka precizitással befejezett kart Komloss Armin kintő nézeneközöség adóit szavazta s ugy ezen, mint a zárma előadása által megnyerve a közönség tetszését. A női kar által előadott „Hymnus” előlétele után a beiktatott rabbi dr. Fischer Mihály igazi szónoki hangon, hivatastól áhálott lélekkel kezdé meg beköszöntő beszédét. A jelenlévő nagyszámú közönség mindvégig ritka figyelemben részeseit a felvilágosult s a kor szellemét a vallással megegyeztetni igyekező hitzőknek fejtegette. A beszéd témája: „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat” nemes eszméjére vonatkozott. A „Szózat” és a „Zárma” előadása után az ünneplőesség végét érte s a közönség ama tudattal oltzott el, hogy az ízr. hitközség dr. Fischer Mihály rabbiában megtalálta ama főt, aki mint egyik üdvözlő szónok mondta hitva les a helybeli ízr. hitközség történetében új korszakot alkotni. S hogy ezzel e község is a modern és hazafias szellemben nevelés és vezetett hitközségek sorába lép. Megemlítjük még, hogy a magyar énekeszereket Thim Antalka k. a., a hébereket pedig Herzenberger Vilma k. a. kísértek fisharmoniummal, így szintén hozzájárulva az ünneplés sikeréhez.

* **Még lapunk zárta előtt tartá meg** ő Eminenciája dr. Haynald Lajos bíboros-érsek nagyhatalmú kintő beszédét melyet azonban térszűke és késői idő miatt nem közölhetünk. — csak az egyet említhetjük meg, hogy dr. Haynald újból alapítványt tett és pedig 80,000 forintot egy árvaház létesítésére. E nagylelkű ténylet közelebb fogjuk méltatni.

* **Választmányi ülés.** Bács-Bodrogh vármegye 1888. évi költségvetési előirányzatára vonatkozó állandó választmányi véleményes jelentésnek az 1886. évi XXI. t.-ez. 17. §-a értelmében

lenő elköszítése ezáltal a megyei állandó választmány folyó szeptember hó 14-én délutól 11 órakor a megyei székház kistermében ülést tart.

* **Az artézi kut.** Tegnap délig 188 méter mélységben haladtak a kut fúrásával foglalkozó munkások. A talaj szárho agyag.

* **A vallás- és közoktatásügyi** magyar kir. miniszter, folyó év 29,000. sz. alatt a következő rendeletet intézte valamennyi megye kir. tanfelügyelőségéhez. A magasabb nevelési szolgálatban álló tanintézetek, nevezetesen a polgári és felsőbb leányiskolák, és az elemi iskolai tanítóképzők között szerves kapcsolatot létesíteni és ezen tanintézeteknek egymáshoz való viszonyát a közönség érdekében határozottan megállapítani ohajtván, az általi felsőbb leányiskolák számára folyó évi július hó 7-én 28,999. sz. alatt kelt és a kir. tanfelügyelőséggel is közölt rendelettel kiadott új szervezett és tantervnek kidolgozásával egyidejűleg, az 1868. évi XXXVIII. t.-ezék 77. és 78. §§-ában nyert föllételezés alapján a polgári leányiskolák számára is új tantervet dolgoztatni ki. Az 1879. évi szeptember hó 12-én 25,409. sz. alatt kelt rendelettel kiadott, s ezen hatályon kívül helyezett polgári leányiskolai tanterv az új tanterv részint a tantárgyak beosztásában, részint az egyes tárgyakra fordított órák számában tér el. A leányok testi épségének megőrzése és fejlesztése érdekében új tantárgyakat felvettem a tantervbe az egészségügyi és a testgyakorlatot. Amaz a IV. osztály tantárgyai közül sorozottat. A testgyakorlat pedig az első három osztály számára kötelezővé tételt. Az egészségügyet a IV. osztályba való felvételét folytán szükségessé vált a természettan és végzetlen által a tantervben eddigelő elhagyása tartott helyzetet megfordítani. Gyakorlati szempontból tetemesen nagyobb órászámmal osztott be a női kézi-munka, és remélhető, hogy ennek következtében lehetséges lesz a polgári leányiskola növendékeivel elsajátítani azt az ügyességet és gyakorlottságot, mely ezen tantárgyból szerzett ismereteknek az életben való hasznosítása érdekében nélkülözhetetlen. — Tetemesen csökkentek a kívánalmak a számtanul, melynek anyagból kihagytott mindaz, mi a leány növendékek szükségletéhez képest alarendelt jelentőséggel bír. Ezen új tanterv a másodrendű állami felsőbb leányiskolák számára rendelettel kiadott tantervtől, csak abban különbözik, hogy a francia nyelvet rendszerint nem tartalmazza. Ezért megemlendem, hogy a polgári leányiskola IV. osztályát jó sikerrel végző azon leány növendékek kik a francia nyelvet mint renkívül tantárgyat az új tantervben jelzett mértékben, arra kiegészített tantervvel rendszeren tanulták és abból jó sikerrel vizsgálatot tettek, ennek, vagy pedig a francia nyelvből töltött vizsgálat alapján elősorútt felsőbb leányiskola V. osztályába felvételtesse és tanulmányait ott folytathassák. A polgári leányiskolák ezen új tantervet tartalmazó füzetek 10 példányát a kir. tanfelügyelőségnek tudomására és további eljárást végett azzal küldöm le, — hogy ezen tantervnek, lehetőleg már a jövő tavéban lenő életbe lépésétse iránt a szükséges intézkedéseket halladaktalanul tegye meg. Kelt Budapestben, 1887. évi augusztus 11-én.

* **Fegyelmű tárgyalás a kir. táblán.** Fegyelmű ügyet tárgyalt szombaton a kir. tábla fegyelmű tanácsa. Dr. Szabolcs Gyula szabaddal eljárásból ügyet tárgyalta, a ki az 1886. évi november hó óta engedély nélkül külföldre tartózkodott. A fegyelmű tanács Szabotieszt ezért hivatalosra írtta. Füzesséry Géza védő feleleztet jelentet be.

* **Párbajozó polgármester.** A szabaddal kir. törvényszék párdával vétsége miatt helyetve vad alá Mamushis Lázár szabaddal polgármesterét s Gály Györgyöt. kik a múlt év június 13-án pistolypárbajt vívtak. Mamushis és Gály a palási tisztviselői mlánján veszték össze. Másnap Mamushis Horváth Mór és Mácskovics Titusz segédei által párbajra hívta ki Gályt, kinek segédei Birks Gyula és Jankovich Kázmér, voltak. A segédek pistoly-párbajban állapotok meg, 25 lépés távolságot öt-öt lépés avanszával, s egyszeri győlovtatással. A párbaj július 13-án este nyolczfél órakor folyt le a városiglett mögötti tisztán. Az ellenfelek közül egyedül Mamushis lott, de golyója nem talált. Gály el sem suttotte pistolyát. A törvényszék a párbajozókat vad alá helyetve, a segédek ellen megszüntette az eljárást, a többek közt azért, mert törvénytűk egy a felek felállításánál, mint a pistolyok töltése körül oda irányult, hogy a lovségek eredménytelenek legyenek. A regárgyalást a törvényszék e hó 7-ére tüzte ki. Az ítéletet lapunk jövő számában közöljük.

* **A „Bácsér”** szabályozása a napokban adatott a legelősebb vállalkozónak Zwiip György topolyai építésznek 45 ezer forintnyi ár. A munka e hó 8-án veszi kezdetét, s vele egy nagy környék kívánsága megy teljesedésbe.

kából, oly fenséges kilátás van a tövidékre, a Dent du Midi jéghegyére, melyet a világ legszebb kilátásai közé bátran lehet sorozni. Kolostor volt a templom helyén egykoron. Manasterium, Muistruum, Mustruel, Motul-r, Mustruz, Mutruból lett a mai Montreux elnevezés. — a századok és az ember nyelve így koptatta el.

Montreux-n alól a vízből felbukkó magányos sziklán egy ezredéves kopott kastély megbuzsodik, s merőn bálmul a víztörőre. Úgy veszi ki magát, mint a hű öreg asszony, mikor divatja mult ruhában tükör előtt áll. Az egész várkastély egy darab középkor, legalább minden meg van benne, a mi borzalmaiból tartozott. Örök atók tárgyát képező falairól, mint nyílt lapokról, sokat olvashatunk le; ott is beszélnék ég, hol a történelem néma.

Míg a szirt-alapba melyen vágott s homályba vesző útekekben a szabadságköszök, politikai lánczterheltek, szenvedtek elvezette a hónap, a hét, a nap tudását is; addig a hatalom emberei, az elnyomók, barbár önirráskodás után, vad tivornyákat esaptak a lovagteremben.

Svájcz történetének lapjain váltakozva fordul elő a szabadság és zsarnokság. De ne írjunk most történelmet, legyen Chillon nekünk a multnak azt ártaja; nézzük inkább a szép látványt, mikor a tüzben ragyogó ég, égő pompában, aranyosbűn fruszti az avatag nagy falakat. A leldőző nap egy-egy elvetétt szála, kíváncsian tekint a törtönműlyre le. Tehát esk akkor, ha a vörpírós tüzgolyó messze távlatban a vízen uszott s a zord kastély körül minden aranylós és pírós volt, csak akkor támadt a kintő sötét törtönökben perenznyi derengő félműly.

Nines, ki megindulás nélkül olvashatná lord Byronnak „The prisoner of Chillon” (Chillon foglya) ezimű költoi beszéjét, melynek színtere ez a sötét multu várkastély, mely máj nap a szemlélő előtt, már csak az emberi szenvedések múzeuma.

Vértesi Károly.

* **Rövid hírek.** A zárda alá illetoleg az elemi leány iskola és az ovodaba a beiratások pénteken, szombaton és vasárnap történek. — A helybeli vágóhidé építője Ulrich Vincez vállalkozó les. A ki 38000 frt előirányzót összebből 15% engedett le.

* **Hymen.** Kozma Béla felektóhelyi tanító, Kozma László helybeli jeles ügyvéd fivere eljegyezte Rump Katalin kassanzonyt, Jakob Andráz úr-verbász orvos nevét kényrét. — Dr. Heller Armin bajai gyakorló orvos eljegyezte Fejes Ilka kassanzonyt, Fejes István bájos leányát Baján.

* **Hymen.** Burgstaller József megyei íródi alkalmzott eljegyezte Holcz Teréz birtokosnét Cserenykán.

* **Halálozás.** Seulléy P. I. szeghegyi ev. keltész elte 54. évében e hó 1-én Szegelyon elhunyt. Temetésé 3-ikán d. e. 10 órakor ugyanott ment végbe.

* **A vajszkai uradalom új birtokosa** Garai Károly budapesti földbirtokos, ki azt 580,050 forintért vette meg.

* **Öreg öngyilkos.** Baján Pasztovits Péter 70 éves földműves házaunk padlásán felakasztotta magát, 8 méterre neje észrevette, már halva volt.

* **Sport.** Az Achilles sportegylet ez év október 2-ikán viadalokat rendez. Misor: 1. Gyaloglás, távolság 3 km. 2. Vasparipa (bicyele) verseny, táv. 1 km. 3. Sikfűtés táv 200 m. 4. Akadály vasparipa (bicyele) verseny, táv. 500 m. 5. Egy méter magas akadálytal. 5. Háromkerék (trycicle) verseny, év. 1000 m. 6. Nagy vasparipa-erőny, táv 10 km. 7. Közlelem az „Achilles” címűt, védő Kaszás István. Második vetélkedés. Völöpcé-erőny 10 km. távolságra. A nevezések az „Achilles-Egylet” titkarságához Szabaddára intézendők.

* **Halálozás.** Reinhard György cserenykai nagybirtokos és megyei virilista Cserenykán elhunyt. A cserenykai takarékpénztár bukásánál ő több mint 30,000 forinttal vevé érdekelve.

* **Gyilkosság.** Tóth Mátyas esantavéri lakos Szabaddaról hazamenve betért a sandori korsóháza és itt jó megörözve haza indult. Nemskóra utána mentek a színtérnőt időző Pécs Gavra és gazdájá Gabrits Pál, kik szállakura voltak menedék. Ezek utóérték Tóthot és ki is kerülték, min az fölösszankodott s minden áron előre akart kerülni, miközben Gabrits lövésre neki hajtott, az egyik lovat földöntötte s a lövészártnál részlen összetöpte. Tóth is meg Péces is leszalált a korsóiról, hogy a lovakat rendbe hozták, ekkor Tóth bieszkáját előrta ut a színesenöltöl szarta mellette Péceset, hogy a pár percz múlva kiszévetett. Tóth megremültlen kapott föl korsójára s elhajtott. Esti 8 óra körül érkezett a jelentés Szabaddára s Antunovits Andor alkaptány a helyszíniere ment, hogy a tetetet és a tetest kinyomozza. Sikerült neki Tóth Mátyasról és az éjjel elfogni, s szorgos keresés után megtalálta a véres kőst is, melyet a tetes eldobott. Tóth Mátyas, daezára annak, hogy Gabrits Pálon kívül még egy asszony is szemtanúja volt az esetnek, daezára annak, hogy alsó ruhája véres volt és véres kőst megtaláltak, a tetetet makacsul tagadta. Tóth különben csak rövid időt tudt szabadulni ki a börtönből, hol súlyos testi sértés miatt 8 hónapot töltött. A színesenöltöl elhunyt Péces özvegyet és több kis gyermeket hagyott hátra.

* **Baleset.** Csabai János zentai polgár ottan kiment a rétre füvet kaszálni, utközben lovai úgy megbokrosodtak, hogy a kőst felordult és a kősein lévő kasza úgy összevagdalta, hogy kevés remény van életéhez.

* **Az ndai földműves iskolában a vizsgálatok** aug. 31-én tartattak meg. A vizsgálat kielőgő eredményt mutatott fel. Összesen van 33 tanuló, 27 bácsmegyei és 6 más megyeből 13 alapítványos. Zomborból 2 tanuló van: br. Bechéli Filop és Parscseli János. — Ugyazev intézet gazdaságában 105 db tavaszi malcz van eladó. A malczok felbírni fiataltásból származnak, kondor szőrű mongolica fajták, s további tenyésztesre is igen alkalmasak.

* **A szabaddal zenedében a beiratások** tegnap vették kezdetüket és e hó 15-öig tartanak. Beiratkozhatni zongora ének hegedős és fúvó hangszerekre. — Bővebb értesítést az igazgató nyújt.

* **Ó-Kanizsán** a tüzészek már egész napirenden vannak; legutóbbi kedden ismét hat ház égett le. A kár többnyire szegény embereket sújtott. Szerencse, hogy a tüzet sikerült lokalizálni, mert ha a szél irányát változtat, az egész város veszélyeztetve lett volna.

* **Óblát Károlyi főnyomrendataltudós Zomborban** kiadja, Krausz R. „Szülőföldismem” első oktatás a földrajzban, Bács-Bodrogh megye leírásával a népközlök III. osztálya számára szerkesztett tankönyvet. A kiadó minden névű példányra egy ingyen példányt ad a tanítóknak és ezen kívül még 15% árleengedésben is részesíti a tanítókat. 15 példányt csak 2 frt 55 krt számít, míg egyes példány ára 25 krt. A közelődi iskolai évre való tekintettel félhívjuk a tanítók figyelmét ez előnyös ajánlatra.

* **Az orvosok és a sóborszerés.** Daezára annak a határozott ellenzésének, melyely az orvosok mindenféle háziszert ellen viseltettek, mégis alig van ház a fővárosban, melyben a sóborszerés egyenesen orvosi rendeltetere ne volna otthon, mint olyan háziszert, mely csaknem nélkülözhetetlen. Hirtelen szöszüllett, fejjavó fogtájánál, nathánál, szengyengeségnek, szagattásnál eszős bántalmánál, tehát mind oly bajoknál, melyek a családokban gyakorlat: kintő hatalom van. Rendkívüli szolgálatot tesz a Brázy-féle sóborszerés különösen fahulhery, vagy ott a hol nem lehet gyorsan orvost kapni és pedig kintő szolgálatot azért, mert a legkülönfébb bajoknál azonnal lehet alkalmazni a hozzá tartozó használati utasítás szerint, melyben pontosan le van írva, hogy mely baj ellen miként kell alkalmazni. E kintő háziszert minden nagyobb fűszerkereskedésben és gyógyszerésznél kapható a használati utasítással együtt. Óvakodjunk azonban az utazatóktól és csak valódi Brázy-féle sóborszerést fogadjunk el.

Irodalom.

— **A „Képes Családi Lapok”** 50. számának tartalma: Az áldozatok. (Elbeszélés, folyt.) Veresti Gyulától. — Madár esieréség. (Költemény képpel.) Feleki Nándorlót. — A fehér arz. (Elbeszélés, folyt.) Paál Gyulától. — Szent Mihály. (Regény, folyt.) Werner E.-től. Fordította: Brankovics György. — Dalok a szírehez. (Költemény.) Varsányi Gyulától. — Ki nyert? (Vígjáték, vég.) Némethöl: Reiner Vilmos. — Képekhez. — Mindenféle. — Előfőzetet: Mélnér Vilmosnál, Budapest IV. ker. papnövelde-utca 8. szám. Egész évre 6 frt, félve 3 frt negyedve 1 frt 50 krt.

— **Ráth Mór** kiadásában megjelentek 1) Szemere Bertalan levelei. 1849—1862. Ara 1 frt 2) Gróf Benyovszky Möröz életrajza, saját emlékiratai és utóírásai, második füzet írta Jókai Mór. Ara 40 krajczár 3) Skapszere színműve. Fordítják többben. Bevezetősekkel és jegyzetekkel ellátta Csiky Gergely. Huszonkettődi füzet. Ara 40 krt. 4) Arany János hátrahagyott iratai és levelezése. Harmadik füzet, ara 40 krt.

Jó menedék a temető,
Tört szíveket pihentető.*

A szomorú jelenségeket leszámítva, nagyon kedves hely ez. A mersékek parton épült szög toronyú göthi izlésű templom-

— Ráth Mór könyvkiadó-hivatala Budapestén sok oldalról történt felszólítások folytán elhatározta, több mint negyedszázad alatt közreadását kiadványainak jegyzékét, most először teljesen, a művek kimerítő tartalmával és pontosan megjelölve a többféle kiadásokat, könyvtartalmát, éreztetve a kötelezettséget, ezen, hazánk újabb korszakára nevező oly fontos irodalmi és politikai adalékokat még elő időben összedolgozni, midőn a kiadott munkák legnagyobb része, habár csak néhány példányban is, készletben van, vagy a kiadó magán-könyvtárában még megtalálható. Ezen könyvjegyzék első hét éve megjelent és kívánata mindönkinél ingyen és bérmentesen előfordított. — A többi ívek rövid idő múlva szinté megjelennek, és szintén minden irodalombarát rendelkezésére állanak.

Törvényszéki esernők.

F. hó 7-én tartott meg a végvártályas gyűjtőgyűléssel vádlott Okrajnov Lázár elleni büntényben, mely alkalommal a törvényszék Jarkovits Antal elnökelete alatt Hottseheimer Henrik és Nagy József szavazóbírákból alakult meg. A jegyzői tóllát Kovács Károly vette. A vádlatosságot dr. Millasevits Sándor kir. algyűzős képviselte. A vádlott hivatalból kirendelt védője: Dr. Molnár Gyula volt.

A büntény története a következő:
F. évi április 24-én reggeli 3 órakor Leopold Márton Bresztovtzei lakosnak a 6 ószáptári határon levő szállásán összehalmozott szálmája gyűjlett, s mintegy 150 frtnyi kár támadt. A gyűm Okrajnov Lázár juhász-legényre nehezített, a ki Leopold Márton szolgálatából rövid idő előtt kilépett. A vádlott ugyanis eladta számarát Zárits Vaszának, a ki helyébe lépett, még pedig oly megállapodással, hogy annak árát gazdája Leopold fogja megfizetni. A tíz kiutése előtt a vádlott félkeresete volna Zárits Vaszát s kérte, hogy ezen eladásiátról határközbe 2 ft 80 kr fizesse meg. Nevezett azonban a megállapodásra hivatkozott, mondván, hogy gazdája a 2 ft 80 kr visszatartja, mert a vádlott azzal adósa neki. Mire a vádlott szitkóra fakadt volna s fenyegetőzött, hogy vagy megöli, vagy felgyújtja.

Ezt a fenyegetést Záritson kívül Gain Mihály is hallotta. A káros maga azt mondja, hogy a vádlott jöviseletű volt s önkényt hagyta el szolgálatát, vele rosszul nem bánt. A vádlott tagadja, hogy ő gyújtotta volna föl Leopold szálmáját, tagadja, hogy fenyegetőzött volna, azonban a tüzvész alatti alibiét kimutatni nem képes, sőt tanú, kikre hivatkozik, azt vallják, hogy a mondott időben nem látták. A tüzvész színhelyéhez közel levő tanúk vádlottal nem látták.

A végvártályas befeljezhető nem volt, mert az orvos szakértő a vádlott elméleti állapotáról véleményét nem adhatta, miért is a folytatolagos végvártályas f. hó 10-ére tűzött ki. Az eredményről értesíteni fogjuk olvasónkat.

NOVELLATÁR.

Schlemihl Péter csudalatos története.

Írta: Chamisso. — Fordította: Révész Ernő.
(Folytatás.)

Sirva borult keblemre. „Ha sorsod jóra fordul, csak tudjam azt, hogy te boldog vagy, te rád magadra számít akkor nem tartok. — De ha boldogtalan maradsz, úgy fűz magadhoz, hadd segítsék elviselni a te nyomorúságodat.”

„Mina, Mina, vond vissza megdöglöttem adott szavadat, amelynél balgatagabb soha se jött ki ajkaidon! Hát tudod te, minő ez a nyomorúság, minő ez az átok? Tudod, hogy a te kedvesed ki — és hogy mit —? Nem látod, hogy most is összehoztatam, nem látod, hogy titkok valamit előtűd.

Zokogva roskadt lábaimhoz és esküldözve ujította meg kérséit. A belépő érzésként kijelentette, hogy eltekelt szándékom az azután következő második hónap első napján leányt megkérdetni. Hogy azért kell azon napig várnom, mert addig alighanem olyasmi történik, aminek életem folyására döntő hatása lesz. Csak a leányához való szerelmem változhatatlan.

A jó ember szörnyen megijedt, mikor ilyen hallott Péter gróftól. A nyakamba esett, majd egészen elszegezte magát, hogy így meglepedezt magáról. Aztán kételkedni, mérlegelni, kutagatni kezdett: beszélt homonyról, bizonyosságról, szeretett leányának jövőjéről. Megköszöntem neki, hogy erre figyelmeztetett. Elmondtam, hogy itt, ahol szeretetre találtam, itt szeretnék letelepedni, és gondatlan életem folytatni.

Megkértem, hogy a legszebb földbirtokokat, amik eladódnak, vegye meg a lánya nevében és a pénz felvétele végett küldje hozzá az embereket. Jobbra se bízhatnám a vételt, mint szerelmemnek az édes apjára.

Sok dolgot is szerzett az neki, mert egy ösmeretlen megelőzte, úgy hogy mindössze is valami egy millió forint árát vásárolt össze.

Hogy én neki ilyenmód foglalkozást adtam, az voltaképpen kegyes ármányból történt hogy, — eltávolítsam.
E észra már egyebet is megpróbáltam, mert be kell valolan, hogy kiesik terheme volt. A jóságos mama azonban nagyot hallott és ő nem irigylete lányától a gróf társaságát.

Akárhánszor tartóztatott ő is, meg mindketten, hogy maradjak estéinkint tovább náluk; de a mint feltekintett az égbolton a kelő hold pirja — memmem kellett: időm letelt.

Másnap megint a kertjükbe mentem, közpönyegemet vállamra vetettem, kalapom szememre huztam és Mina felé tartottam.

Amint feltekintett és meglátott, önkénytelen mozdulatot tett és nekem azon borzalmas éjszakai jelenet jutott eszembe, amelyen kijöttém a holdvilágra. Csakugyan Mina volt az a lány. Vajjon rám ösmert-e most?

Hallgatag és gondolkodó maradt — keblemen mintha mázsaníy kő feküdt volna — folkeltem.

Szólanul keblemre borult és megeredtek könnyei. — Távoznom kellett.

Ez idő óta többször könnyezve értem. Lelkemre egyre sűrűbb és sűrűbb sötétség terült — csak a szülők ósztak a boldogságban.

A végetes nap egyre közeledett — rémesen, hangtalanul mint villámterhes felhő. Még csak egy éjszaka választott el tőle — alig tudtam lélegezést venni.

Megtöltöttem egy pár ládat arannyal és ébren vártam be az éjjelt. — Most üti. — Szobámban üldögéltem. — Szemem az

órámutatóra volt függesztve. — Számláltam a perezeket — mind-megamnyi törszűrésit. — Minden zörpő följesztet. — Ablakomon a hajnali világ derengett át.

Az ólomlábu órák eltuszkolták egymásután magukat. Dél lett, este, éjszaka. Az órámutató halad, reményem egyre fogy.

Tizenegyed üti s még sehol senki. Az utolsó óra utolsó perczei is elhunak s még sehol senki. Most üti a tizenkettőt.

Az utolsó ütőkor kétségbeesetten rogytam le ágyamra s megered könnyem árja.

Hát holnap legyen a napja, hogy én örökre árnyékvesztett ember, kércsem meg szerelmemet!

Reggelre járt az idő, mikorra szememet nyugtalan álm zártá le.

Y.

Kora reggel volt még, mikor heves szóváltás ébresztett föl, amely előszobámban folyt le.

Odafüggyeltem.

Gergely megtöltötte a hozzám való bejövételt, Rascal pedig mennye-földre esküdzött, hogy olyan embertnek, mint Gergely szót nem fogad és erőnek-erőjével be akart jöni.

Gergely szelid szavakkal figyelmeztette, hogy ha magaviseletét megdumol, elveszíti ezt a jó szolgálatot.

Rascal avval fenyegetőzött, hogy ha szép szerével be nem eresztik, erőszakal bír be. Félleg félőzve haraggal nyitottam ki az ajtót és Rascalra kiáltok:

— „Mit akarsz te gazember! —” Ó meghátrált és hidegen válaszolt:

— „Alázattal kérom a gróf urat, lenne szives mutatná meg nekem az árnyékát. A nap olyan szépen süt épen most kiút az udvaron.”

Mintha villám esapott volna belém. Jó időbe került, amíg beszédre voltam képes nyitni számát.

— De hogyan mérészel egy szolgál ura ellen . . . ?
Nyugodtan vágott szavamba: „Égy szolgál is lehet egész becsületes ember, aki árnyékvesztett úrnak nem akar eselője lenni. Elboacsátomát kérom.”

Más hírokat próbáltam pengetni.

— De Rascal, édes Rascal, hogy jutottál elhez a szerencsétlen gondolathoz? Hogy képzelted . . . ?

Előbbi hangján folytatta: „Vannak emberek, akik az állítják hogy önnök nincs árnyéka — Egy szó mint szék: vagy megmutatja az árnyékát vagy kilépek a szolgálatból.”

A halovány és remegő Gergely, aki mégis higgadtabb maradt nálammál, figyelmeztető mozdulatot tett kezeivel. A mindenható arany-nyal próbáltam szeresését, — de ennek se volt semmi hatalma. Láttam edé hajtította: „Árnyékotlan embertől semmit nem fogadok el!”

Megfordulva a sarkán s fűtőnyerőre, feltett kalappal ment ki a szobából.

Gergellyel együtt mintha követ váltunk volna mozdulatlanul néztünk után.

Örökös sohajtozásossal, szívemben halálos aggodalommal fogtam hozzá, hogy szavamot beváltam és így nyentem az erdszálkba, mint egy gonosztevő bíráj eljébe.

Végigmentem a homályos lugaas alatt, a melyet óntánam neveztek és ahol tudtam, hogy most is várnak.

A házi asszony gondatlanul, deris arczal jött előbbem. A szép, halovány Mina úgy ült ott, mint az első hó, amely néha összel a kései virágokat végig eszokolja és nemokára — vízzé válik. Az erdsz izgatottan járt-kelt fölfebb-alább kezében egy írott lapot tartva és meglátszott színeket változtatni arczán, mely máskor olyan nyugodt szokott lenni, hogy sokat tartogat magában.

Elém jött a mint beléptem és szakadozott szavakban adta tudtul, hogy beszélni szeretne velem.

A kertnek egy napsütötte tisztására vezetett. Némán ültem le. Hosszas esend állott be, melyet még jóságos felesége se mert megszakítani.

Az erdsz izgatottan járt fölfebb-alább; egyszerre csak megállott előttem, a papírosra pillantott és rám szögezőv szemét kérdé tőlem:

„Csakugyan ösmer, gróf ur, egy bizonyos Schlemihl Pétert? Nem feleltem.

„Kiváló jellemű, jeles képzettségű ember —”
Választ várt.

„És ha én volnék az az ember?
Hirtelen hozzátette: „Aki elvesztette az árnyékát!”

„Oh, az én sejtelmem, az én sejtelmem! — kiáltozott fel Mina — igen én már régen tudom, hogy nincs árnyéka!” és halálra ijedt anyjának karjai közé esett, aki is görösös szorongatások közt tett neki szemrehányást, hogy valamennyünk bajjára nem szolt ezen titok felől. De Mina patakka vált, mint Arethusa és könnyei ha hangomat hallotta, jobban megeredtek, közeledtemre pedig szinte fuldoklott.

„És ön — folytatta az erdsz — és ön hallatlan vakmerőséggel képes volt engem és ezt a lányt így rázsedni? S ön még azt állítja, hogy szereti őt, akit így meggyalázott? Nezzem csak oda, hogy zokog, hogy tördeli kezét. Oh szörnyőség, szörnyőség?”

Anyjára elvesztettem minden lélekjelenlétemet, hogy szinte magamon kívül mondám: Végtere se egyéb az árnyék árnyékánál; az ember akkor is, ha hűjával van; nem érdemes miatta íly lármat csapni! — De magam is éreztem, hogy nincs igazam és elhallgaltam; pedig az erdsz nem méltatott rá, hogy felbeszakítsom. Hozzátettem még, hogy amit az ember elvesztett, azt még megtalálhatja.

Haraggal tört rám: „Valjja be, uram, valjja be, hogyan vesztette el az árnyékát?”

Megint hazudozásához kellett nyulnom.

— Valamikor egy nevelten ember oly erőszakosan hágott árnyékomra, hogy nagy lyukat hágott bele — és én főtözásba adtam, mert az arany sok mindent képes kieszközölni. Tognap volt a napja, hogy vissza kellett volna kápnom.

„Jól van, uram, jól van” — szolt az erdsz — „ön megkérte a leányomat, azt mások is megtették és nekem apai kötelességem, hogy gondoskodjam róla.

És önnök három napi időt engedek, hogy árnyékát beszerezze. Ha hírovan már mulva árnyékostul jelenik meg, szivesen jelenik meg, szivesen fogom látni; ha pedig nem, akkor negyedik nap — ezt önnök előre megmondom — leányom másnak a neje lesz.”

Megpróbáltam meg Minával váltani egy pár szót, de ő erre — hevesebben felzokogva — még szorosabban anyjához simult, aki is némán intett nekem, hogy távozzam.

Elkullogtam és úgy tetszett, mintha a világ esukódnék be mögöttem.

Meggorva Gergely szerető gondoskodása elől, erdő — mezőt kóboroltam be. Homlokom verítékben fürdött, mellem rekedten zihált, az őrdjögés kőnyékezettem. Nem tudom meddig tarthatott ez az állapot. A napsütötte réten egyszerre megfogta valaki a karomat és megfordultam — a szürke kabátos ember volt. Egészen kifáradt az utánam való futkosásban.

Ő vette fel a szót:

„Én a mai napra ígérkeztem megjelenni, ön nem tudta az időt bevárni. Minden rendben van még; ön szavamot fogadja, ki-cseréli az árnyékát, amely rendelkezésére álland és szépen visszamegy. Szivesen fogják látni az erdszéknel s az egész dolog csupa merő tréfa volt.

Rascal pedig, aki őnt elárulta s aki most az ön menyasszonyának kéréje, — őt én magamra vállalom; ez a fiékó megérett már számomra.”

Álomnak tetszett az egész. „A mai napon ígérkezett? Meghánym-vettem a lefolyt időt, igaz volt neki, egy nappal térve-désben voltam.

A varázsszerény után keblembe nyulok, eltalálta gondolatomat s kissé hátrább lépett.

(Folyt. köv.)

NYILATÉTER. *)

Tekintetes szerkesztőség!

Személyemre vonatkozólag odiosus, jellegű oly közlényem jelent meg rövid idő előtt becses lapjának hasábjain, hogy kötelességemnek tartom erre néve némi tájékoztató felvilágosítással szolgálni.

Való ugyan, hogy az újdéki kir. trvszék egyik vizsgáló bírója a személyem ellen alapítván indított bünvádi feljelentés következtében engem letartóztatott, de az örszázszerte jó hírbem álló nagyságos Lohmayer István elnökelete alatti újdéki trvszék nekem 24 óra alatt fényes elégtételt nyujtott, midőn a vizsgáló bíró határozatának megváltoztatásával engem szabadlábba helyezett. Ártatlanságom tudatában meg vagyok győződve, hogy a vizsgáló ellenem terhelő adatokat kideríteni nem fog, minél fogva az erre néve meghozandó határozatot annak idején közzé is fogom tenni.

Adág azonban kénytelen vagyok azon órtvamatást, mellyel a vonatkozó közlényem írója a fenti tényállás dacára személyemtet beesteleníteni iparkodott, oesmány jellemtelenségnek kvalifálni.

Kirillovits János,

továbbiakról aljegyző.

*) E rovat alatt közléteért nem vállal felelősséget a szerk.

Felőlés szerkesztő és kiadó-laptulajonos:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Menetrend.

Érvényes 1887. évi június 1-étől.

Budapest, Zimony, Belgrád.

	Állomások			
	502. kel. expr.	506. szem. v.	504. gyors v.	512. omn. v.
Budapest indulás	5.38	8.00	2.28	9.15*
Szabadka érkezés	8.54	1.03	6.06*	5.00*
				508. szem. v.
indulás	8.59	1.46	6.18*	6.15
Csantavér	—	2.29	—	6.42
Topolya	—	3.05	6.52*	7.97
Hegyes Feketehegy	—	3.42	7.11*	7.31
Verbász Kula	—	4.11	7.25*	7.54
O-Kér	—	4.39	7.41*	8.16
Kiszáes	—	5.06	—	8.34
Ujvidek (vendéglo)	10.51	5.55	8.18*	9.06
Zimony érkezés	12.19	9.04*	9.53*	11.18
Belgrád érkezés	12.32	9.31*	10.10*	11.35

A Budapestről Belgrád felé közeledő vonatnak az 512. számú vegyes vonat Szabadkától mint személyvonat közlekedik.

Belgrád, Zimony, Budapest.

	Állomások			
	501. express	503. gyors v.	513. vegy. v.	507. szem. v.
Belgrád indulás	2.34*	5.35*	5.55*	5.16
Zimony indulás	2.48*	6.03*	6.30	5.48
Ujvidek	4.23*	7.44	9.54	8.12*
Kiszáes	—	10.30	9.35*	8.85*
O-Kér	—	8.15	10.57	8.54*
Verbász Kula	—	8.31	11.30	9.18*
Hegyes Feketehegy	—	8.45	11.55	9.37*
Topolya	—	9.04	12.36	10.05*
Csantavér	—	9.21	1.04	10.26*
Szabadka érkezés	6.08	9.41	1.45	10.52*
indulás	6.10	9.53	2.25	11.22*
Budapest érkezés	9.40	1.42	7.30*	6.50

A Zimonyból Budapest felé közeledő 513. sz. vonat Szabadkái mint vegyes. önnét Budapestig mint személy vonat közlekedik, valamint az 507. sz. személy vonat Szabadkáról mint vegyes vonat közlekedik Budapest felé.

Szabadka-Baja.

	Állomások	
	2512. vegy. v.	2502. szem. v.
Szabadka indulás	5.45*	2.45
Csakeria	6.32	3.20
Báes-Almás	7.18	3.52
Biktyi Borsód	8.02	4.26
Baja érkezés	8.52	5.02

HIRDETÉSEK.

Szállítási-üzlet iroda áthelyezés.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy eddig a főutca Millasevits-féle házában levő szállítási-üzlet irodámat saját házámba (Rókus-utca 51-ik sz. alatt) tettem át.

A mostani költözködés alkalmára ajánlom a n. é. közönségnek jeles butorszállító kocsimat és azonkívül rendelkezem még több szállító kocsival. Kérem tehát a n. é. közönséget, hogy az irányomban tanúsított bizalmat továbbra is megtartsa melyet én a gondos és gyors szállítással iparkodni fogok mint ezelőtt, ugy a jövőben is teljesen kiérdemelni.

Alázatos tisztelettel

Weil Márk

szállító Rókus-utca 51. sz. saját házában.

A legjobb cigarettá-papír a világon

LE HOUBLON

francia gyártmány.

Cavley és Henrytől Párizsban.

Utánzókat mindenki óvathat.

Ezen papirt dr. Pohl J. J., dr. Langbein H. dr. Lippmann R. irák vegyészektől tanára, a bosei egyetemen, legmegelőzőbb ajánlják, és pedig kitűnő minőségű és abszolút tisztaságúak. Jelenleg az árak annyira emelkedtek, hogy az árak megemléseire kártyákonban tartam.

1000 PÁRIZSI
CIGARETTA
PAC-EMULE DE LA REUNION
17, rue Bergère, PARIS

Egy bécsi kalapgyár

kereskedőknek, kik a divat- vagy norinbergi szakmában kereskednek, Zomborban és más nagyobb városokban termékeiből

egy bizományi raktárt

jutalék mellett óhajt átadni.

Ajánlatok német nyelven „D” 1012 jel alatt Rudolf Mosse hirdetési irodája Bécs intézendők.

Értesítés a t. szülőknek!

A zárdában használandó összes

tankönyvek

iskolaszerek

nálam kaphatók.

Mély tisztelettel
Hecht M.-féle könyvkereskedés.

Hirdetmény.

Zombor sz. kir. város tanácsa részéről ezennel köz tudomásra hozatik, hogy az 1886. évi XXI. t.-cz. 25. §-ának rendelkezéséhez képest a legtöbb adót fizető bi zottsági tagok névjegyzéke az adóhivatali hivatalos kimutatás alapján minden évben a városi igazoló választmánya által összeállítandó, illetve kiigazítandó létszen — és ehhez képest a folyó évre elkészített adókimutatás az igazoló választmány összehűlése előtt és pedig 1887. évi szeptember 4-től szeptember hó 12-ig bezárólag Athanae zkovits György városi főjegyző hivatalos helyiségében bárki által is betekinthező, a netaláni felszólamlások pedig Vukicsévits Péter polgármesteri helyettesnél megte hetők.

Kelt Zomborban, 1887. évi szeptember hó 4-én.

Vukicsévits Péter,

polgármesteri helyettes.

A rettentő veszteségek,

melyeket a nagy londoni vasbutor-gyár Godderidge Brothers and Comp. a Glasgovi bank legutóbbi jelentékben bukása által szenvedett, annyira megrondította azt, hogy elhatározta magát, a gyárt megszűntetni és a tömegesen készleltben levő, minden kiállításon az arany éremmel kitüntetett vas-butorokat a gyári árnak ¼ részéért véglegesen eladni.

Ezennel ajánlom a nálam bizományban levő 400 darab vas-ágy felhőtteknek. (pompás dísz minden lakás és minden szobának) a mesés olesó, még soha sem létezett árért: 8 ftr darabja (ezelőtt 32.50 mrk.) Az ágyak körülbelül e mezevényhez hasonlók. Megrendeléseket egyenként is eszközlők, a meddig a készlet tart; s mindig jeles hibánélküli példányokban, az előre beküldött ár mellett.

HEMMER S., gépraktár

Bécs, Landstrasse, Krieglergasse.

Főképen nyáron és őszkor a vaságyak sokkal praktikusabbak mint a fa-ágyak, mivel azok semmiféle fergőt, vagy tisztálanságot nem tartalmaznak, s sokkal tartósabbak mint utóbbiak.

Ház-eladás.

A belváros egyik legforgalmasabb pontján, mely minden üzletnek alkalmas, Zrínyi-utca 187. szám Jakobesics ur háza mellett egy ház és egy háztelek a Mlaka külvárosban eladó, és pedig f. é. szeptember 25-én ¼ órakor tartandó árverés után a városgazda hivatalban. Bővebbet ugyanott, avagy Parcesics-féle háztulajdonosoknál nyerhetni.

Egy jó házból való

Fiu
Engel Adolf

fűszer- és rövidáru-üzletében

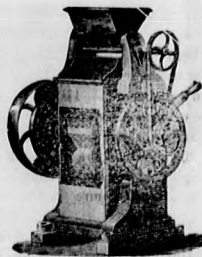
ZOMBORBAN,

azonnal felvétetik.

Ganz és Társa,

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

BUDAPESTEN.

BOGYAY ZSIGMOND

I-ó sárospataki gőzhengermalom.

Tekintetes Ganz és társa uraknak, Budapestben.

A midőn számlája kiegyenlítésével ide esatolom . . . egyuttal örömet adok megelégedésnek kifejezést, amennyiben a XXI. sz. hengerek úgy a közönséges örösnél, mint a pitlösnél a közönséget teljesen kielégíti olyannyira, hogy míg a köveken csak 10% örösi díj, a hengereken pedig 12% vám vétők, mind hengereken kíván örösléni. — Attól tartok, hogy aratás után kevés lesz egy hengerek a vendégmalomban. Kiváló tisztelettel: **Lg. Bogay Zsigmond** s. k.

HABERL KÁROLY

molnármester, Au.

T. cz. Ganz és társa uraknak, Budapestben.

Nékem szállított daralozók felállítására alkalmával, mely semmi kívánni valót sem hagy, üzletem oly mérvet öltött, hogy kénytelen valék az Önöknek szánt pénzt az üzletbe befektetni. Ezen hengerek nagyon kevés vizet igényel s ép annyit állít elő, mint a francia kőjárat. Örösnél kevés daralozót, de annál több darát eredményezünk, ugy, hogy azon magam, mint a többi molnár nagyon esodálkozunk.

Enek következtében könnyen versenyezhetek a többi malmokkal. Kötelezve érzem magamat legszívesebb köszönetemet nyilvánítani, meg lévén győződve, hogy más ezégnél aligha lettem volna így kiszolgálva. Tisztelettel: **Karl Haberl**, s. k.

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.

Cigaretta-üzletnek.

A „Braunstein Frères” gyára (Paris 65 Boulevard Exelmans) által készített

cigaretta-papír

az ide mellényomatott gyári jegyzék

Les dernieres Cartouches.

az osztrák-magyar birodalom legelső tudományos intélyei által is összehasonlító vegyelmezés alapján mint tökéletesen mentes minden az egészségnek a rta l a s anyagot és a letezők között a legkényelmesebb és legkiválóbb cigaretta-papírnak ismertették el.

Miután nálunk is azon meggyőződés terjed, hogy a cigaretta jószág első sorban a papír minőségétől függ, annál fogva a „Les dernieres Cartouches” papír mindig kedveltebbé válik és minden llyenmü ezeket árusítóknál kapható.

Valóli csak azon papír, melynek eljuttatle az ide mellényomatott rajzhoz hasonló és „BRAUNSTEIN FRERES” ezéget viseli.

Hogy osztrák-magyarországi végűit és gyár pontosan kiszolgálhassa,

„Braunstein Freres”

keresked, törvényszékiileg bejegyzett cég alatt

BÉCSBEN, II. Negerlegasse 8. szám alatt gyári raktárt nyitott.

6-12

Az első es. kir. szabadalmazott Duna-gőzhajózási társaság.

A folyton növekedő áruforgalomnak valamint közönségünk többször

nyilvánított óhajának

megfelelőleg, tisztelettel alulirotnak van szerencsém jelenteni, hogy

f. évi szeptember hónaptól kezdve minden héten

kétszeri közlekedés lesz a

Ferencz-csatornán

egyelőre csak

Zomborig.

Bezdan, 1887. augusztus 22-én.

3-3

Az ügynőség.